

PAAIŠKINIMAI
Dėl EBVPD formos pildymo
2024 m. Sausio 15 d.

Tiekėjas UAB „Infomedia“ (toliau – **Tiekėjas**) dalyvauja viešajame pirkime „Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija“ (toliau – **Perkančioji organizacija**). Pirkimo Nr. 700097 (toliau – **pirkimas**). Dokumentų pateikimo terminas 2024 m. sausio 16 d.

1. Perkančiosios organizacijos organizuojamame pirkime, Tiekėjas turi užpildyti EBVPD formą, kurioje nurodytas C11. punktas „Rimti profesiniai pažeidimai VPĮ 46 str. 4 d. 7 p., VPĮ 46 str. 6 d. 3 p.“. Šiame punkte Tiekėjas turi pažymėti „Taip“ arba „Ne“ į klausimus, tačiau šiuose paaiškinimuose aptariamas konkretus klausimo A) punktas: „Ar ekonominės veiklos vykdytojas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, kaip nurodyta žemiau?:
 - a) yra padaręs finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimą ir nuo jo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai; Nuo 2022-08-12 pildydamas EBVPD tiekėjas yra informuotas ir supranta, kad finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimu taip pat gali būti laikomi atvejai, kai tiekėjas nepateikia privalomų finansinės atskaitomybės dokumentų Registrų centrui. Išsamiau: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/finansiniu-ataskaitu-nepateikimas-gali-tapti-kliutimi-dalyvauti-viesuosiuose-pirkimuose>.
2. Tiekėjas yra nežymiai praleidęs terminą pateikti finansines ataskaitas už 2022 m. Ataskaitos yra pateiktos 2023-07-17. Finansinės ataskaitos buvo sudarytos ir patvirtintos laiku, t. y. 2023-04-18. Tačiau dėl objektyvių žmogiškų aplinkybių, jos buvo pateiktos vėliau. Šio EBVPD pateikimo dienai finansinės ataskaitos yra pateiktos.
3. Tiekėjas gavo Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – **VPT**) išaiškinimą, kuriame VPT negalėjo nurodyti, ar pavėluotai pateikta finansinė ataskaita laikoma finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimu, VPĮ nereglamentuoja, todėl Tarnybai nesuteikta teisė aiškinti šios nuostatos. Taigi, VPT konkrečiai nenurodė, kad ką Tiekėjas turėtų žymėti EBVPD.
4. Tiekėjas nelaiko, kad atitinka pašalinimo pagrindą ir (ar) kad Tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio Perkančioji organizacija galėtų abejojti tiekėjo sąžiningumu, kaip tai numato VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. (a). Todėl Tiekėjas EBVPD žymi „NE“.
5. Kadangi Tiekėjas laiko, kad nėra padaręs rimto finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimo, todėl Tiekėjas EBVPD pažymėjo „NE“. Jeigu Perkančioji organizacija nesutinka su tokiu žymėjimu, Tiekėjas prašytų jį informuoti, kad Tiekėjas galėtų pakoreguoti.
6. Tiekėjas, siekdamas išviešinti ir supažindinti Perkančiąją organizaciją su šiomis aplinkybėmis, teikia paaiškinimus dėl šio pažymėjimo.

a. Dėl EBVPD formos pildymo žymėjimo „NE“

7. Tiekėjas pabrėžia, jog nelaiko, jog yra padaręs finansinės atskaitomybės pažeidimą ir nurodo Perkančiajai organizacijai savo pozicijos pagrįstumą dėl rimto profesinio pažeidimo nebuvimo.
8. *Pirma*, Finansinių ataskaitų nepateikimas VĮ Registrų centrui negali būti traktuojamas kaip rimtas profesinis pažeidimas. Tiek VPĮ, tiek 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (preambulės 101 p.) yra numatyta, kad pažeidimas dėl kurio

padarymo perkančioji organizacija turėtų teisę neleisti dalyvauti tiekėjui viešajame pirkime turi būti ne bet koks, bet rimtas, sunkus, šiurkštus.

9. Tiekėjas finansinės atskaitomybės dokumentus pateikė 2023-07-17, nežymiai pavėlavęs vos 1,5 mėn. Tačiau svarbu paminėti, jog Tiekėjo finansinės ataskaitos buvo sudarytos laiku, t. y. 2023-04-18 (**priedas Nr. 1**). Finansinės ataskaitos pateiktos nežymiai vėluojant dėl susidariusių objektyvių aplinkybių – dėl to, kad Tiekėjo vyr. buhalterė turėjo labai skaudų nutikimą
10. EBVPD formos C11. punkte nurodytas VPĮ 46 str. 4 d. 7 p., t. y.: „numatyta, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jei perkančioji organizacija bet kokiais tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, kai jis yra padaręs finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimą ir nuo jo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai (VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. a papunktis).“
11. Taigi, tiekėjo pašalinimui iš pirkimo procedūrų VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto a papunktyje nustatytu pašalinimo pagrindu, be vėlavimo pateikti finansinės ataskaitas Juridinių asmenų registru, būtina ir kita sąlyga, kad finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimas Perkančiajai organizacijai keltų abejones Pirkimo dalyvių sąžiningumu.
12. Pažymėtina, kad, pastaroji nuostata nėra imperatyviai nustatanti, kad finansinės ataskaitos nepateikiamas savaime reiškia rimtą profesinį pažeidimą ir toks tiekėjas turi būti šalinamas iš pirkimų procedūros. Taigi, galima daryti išvadą, jog pats įstatymų leidėjas nėra imperatyviai įtvirtinęs, jog finansinės ataskaitos nepateikimas yra rimtas pažeidimas. Yra palikta spręsti Perkančiosios organizacijos diskrecijai, ar sudaryti ar nesudaryti pirkimo sutarties su pasiūlymą pateikusių tiekėju, pirmiausiai nustačius ir įsivertinus ar Perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu. Šią diskreciją perkančioji organizacija įgyvendina įvertinusi, ar ji dėl tiekėjo padaryto rimto profesinio pažeidimo abejoja tiekėjo sąžiningumu, ar ne.
13. Būtent taip ir yra nurodyta VPT pranešime¹, nustatytas faktas, kad tiekėjas iki nustatyto termino nėra pateikęs aktualių finansinės atskaitomybės dokumentų kai tai privaloma pagal teisės aktus, gali būti pakankamas pagrindas perkančiajai organizacijai spręsti, ar dėl tokio tiekėjo pažeidimo ji abejoja šio tiekėjo sąžiningumu, bei atitinkamai ji turi teisę priimti sprendimą jį pašalinti iš pirkimo procedūros.
14. Kaip matyti iš VPT pozicijos, nustačiusi faktą perkančioji organizacija pirmiausiai turi įsivertinti ir spręsti, ar dėl tokio tiekėjo pažeidimo ji abejoja šio tiekėjo sąžiningumu, ir tik tuomet turi teisę (bet ne pareigą) spręsti ir turi teisę (bet ne privalo) priimti sprendimą jį pašalinti iš pirkimo procedūros.
15. Pažymėtina, jog Tiekėjas vos nežymiai pavėluodamas pateikti finansines ataskaitas niekaip nesiekė išvengti mokesčių, nesiekė apgaulingai tvarkyti buhalteriją ar atlikti kitas veikas, kurios pagal savo pobūdį galėtų būti traktuojamos kaip rimtas pažeidimas.

¹ <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/finansiniu-ataskaitu-nepateikimas-gali-tapti-kliutimi-dalyvauti-viesuosiuose-pirkimuose>

16. Be to, EBVPD pateikimo dienai Tiekėjas finansines ataskaitas už 2022 m. yra tinkamai pateikęs. Finansinės ataskaitos pateiktos nežymiai vėluojant dėl susidariusių objektyvių, žmogiškų aplinkybių.
17. *Antra, pažymėtina, kad įmonės finansinės atskaitomybės dokumentai, tai dokumentai nusakantys įmonės, organizacijos finansinę būklę ir veiklą, o jų pateikimo tikslas Juridinių asmenų registrai – atskleisti įmonių finansinę veiklą ir būklę, kad visi ūkinėje komercinėje veikloje dalyvaujantys subjektai turėtų galimybę priimti sprendimus dėl dalyvavimo su šiomis įmonėmis tam tikroje veikloje, įvertinę įmonės finansinę būklę ir veiklą. Kadangi Tiekėjo finansinės ataskaitos yra pateiktos 2023-07-17, šis keliamas tikslas išviešinti įmonės finansinę būklę ir veiklą yra daugiau nei pasiektas.*
18. Akcentuotina, kad pagrįstos perkančiosios organizacijos abejonės profesiniu tiekėjo sąžiningumu, jam nepateikus finansinės atskaitomybės dokumentų Juridinių asmenų registrai, galėtų būti siejamos nebent su faktu, jog tiekėjas finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikimu Juridinių asmenų registrai siekia nuslėpti tam tikras aplinkybes, kurios ribotų įmonės kaip tiekėjo galimybes dalyvauti viešajame pirkime (Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus 2022 m. gruodžio 20 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. e2-859-730/2022). Tačiau šiuo atveju tokių aplinkybių nėra ir neegzistuoja. Tiekėjas nepateikdamas laiku savo finansinės atsakomybės dokumentų Juridinių asmenų registrai, nesiekė nuslėpti tam tikras aplinkybes, kurios paaiškėjo iš šių nepateiktų Juridinių asmenų registrai finansinės atskaitomybės dokumentų ir galėtų riboti kaip tiekėjo galimybes dalyvauti viešajame pirkime, nesiekė pateikti neteisingus duomenis apie savo finansinę veiklą Perkančiajai organizacijai.
19. Laikytina, kad šiuo atveju nėra pagrindo abejoti tiekėjo UAB „Infomedia“ sąžiningumu. Tiekėjas yra pateikęs finansinės atskaitomybės dokumentus Juridinių asmenų registrai. Abejonėms dėl Tiekėjo sąžiningumo nėra jokių objektyvių priežasčių, nes finansinių ataskaitų pateikimas net ir nežymiai pavėlavus neturi ir negali turėti jokios reikšmės Pirkimo sutarties sudarymui ar Pirkimo vykdymui.
20. Pažymėtina, jog vos pusantro mėnesio pavėlavimas pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus negali būti laikoma, jog Tiekėjas nesąžiningas ir sąlygoti jo automatinį pašalinimą iš pirkimo procedūrų. Vadovaujantis tokia klaidinga automatinio atmetimo logika, tiekėjai būtų nepagrįstai ir neproporcingai šalinami iš pirkimo procedūrų.
21. Šiuo atveju nėra pagrindo Tiekėjui taikyti VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. a) papunktyje įtvirtintą pašalinimo pagrindą, nes tam nėra būtinųjų sąlygų: 1) nėra padarytas rimtas profesinis pažeidimas; 2) Perkančiajai organizacijai nekyla pagrindo abejoti Tiekėjo sąžiningumu dėl šio padaryto rimto profesinio pažeidimo; 3) Tiekėjo pašalinimas iš viešojo pirkimo procedūrų būtų visiškai neproporcinga priemonė vertinama tiekėjo elgesiui (VPĮ 46 str. 8 d.).

b. Dėl proporcingumo taikymo

22. Kaip minėta, EBVPD pateikimo dienai Tiekėjas yra pateikęs savo finansinės atskaitomybės dokumentus Registrų centrui. Taigi, pašalinimo pagrindas pasiūlymo pateikimo dienai neegzistuoja.
23. Be to, VPĮ 46 str. 8 d. numato, kad perkančioji organizacija, priimdama sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytais pašalinimo pagrindais, atsižvelgia į tai, ar vertinant tiekėjo patikimumą tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros proporcingas vertinamam tiekėjo elgesiui.
24. VPT pranešime² taip pat nurodyta, kad „*atkreiptinas dėmesys, kad VPĮ 46 straipsnio 8 dalyje taip pat numatyta, kad Perkančioji organizacija, priimdama sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytais pašalinimo pagrindais, atsižvelgia į tai, ar vertinant tiekėjo patikimumą tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros proporcingas vertinamam tiekėjo elgesiui, todėl kiekvienu konkrečiu atveju sprendimą perkančioji organizacija turi priimti įvertinusi jo proporcingumą nagrinėjamoje situacijoje. Tai reiškia, kad*

² <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/finansiniu-ataskaitu-nepateikimas-gali-tapti-kliutimi-dalyvauti-viesuosiuose-pirkimuose>

perkančioji organizacija nebūtinai iš pirkimo pašalins tiekėją, kuris nors ir kurį laiką pavėlavęs pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, juos vis dėlto pateikė iki paraiškų ar pasiūlymų pateikimo konkrečiame pirkime termino dienos.“

25. Taigi, net jeigu laikyti, kad Tiekėjo nežymiai pavėluotas finansinių ataskaitų dokumentų pateikimas galėtų būti vertinamas kaip tam tikras pažeidimas (su kuo Tiekėjas kategoriškai nesutinka), nevertinant Tiekėjo žmogiškos klaidos ir neapsižiūrėjimo, turėtų būti taikomas VPĮ 46 str. 8 d. – prieš priimdama sprendimą, Perkančioji organizacija atsižvelgia į tai, ar vertinant tiekėjo patikimumą tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros proporcingas vertinamam tiekėjo elgesiui.
26. Akivaizdu, kad šiuo atveju, Tiekėjo pašalinimas dėl tokios smulkios objektyvių aplinkybių nulemtos situacijos (pavėlavimo nežymiai pateikti finansines ataskaitas) būtų neproporcingas veiksmas, sukeltų neproporcingas pasekmes Tiekėjui. Tuo labiau, kad Tiekėjas finansines ataskaitas jau yra pateikęs. Taigi, Perkančioji organizacija neturėtų iš pirkimo pašalinti Tiekėją, kuris nors ir yra nežymiai (1,5 mėn.) pavėlavęs pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, juos pateikė iki paraiškų ar pasiūlymų pateikimo konkrečiame pirkime termino dienos.

c. Dėl galimybės remtis „apsivalymo“ doktrina

27. Taikant VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. (a) numatytą pašalinimo pagrindą Tiekėjui turi būti sudaryta galimybė remtis „apsivalymo“ doktrina (angl. self-cleaning). Taigi net ir konstatavus, jog visos aukščiau nurodytos VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. (a) taikymo sąlygos Tiekėjo atžvilgiu egzistuoja (su kuo Tiekėjas kategoriškai nesutinka), Perkančioji organizacija Tiekėjui turėtų sudaryti sąlygas pateikti įrodymus, jog jis įgyvendino tam tikras padėties atkūrimo priemones.
28. VPĮ 46 str. 10 d. aiškiai nurodo, kad Tiekėjas, net jeigu neatitinka reikalavimų, nustatytų pagal VPĮ 46 str. 1, 4 ir 6 dalis, nėra pašalinimas, jeigu įrodo apsivalymą. Taigi, net jeigu Perkančioji organizacija vertintų dėl galimo Tiekėjo pažeidimo (su kuo tiekėjas kategoriškai nesutinka), Perkančioji organizacija turėtų įvertinti Tiekėjo apsivalymą. Šiuo atveju VPĮ 46 str. 10 d. 1 p. a) ir b) dalys nėra taikomos, todėl šios nuostatos nėra aktualios. Todėl turi būti vertinama, ar Tiekėjas ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių nusikaltamų veikų ar pažeidimų prevencijai.
29. Būtent tai Tiekėjas ir padarė, kadangi iš karto ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, kad ateityje išvengtų panašių situacijų: Tiekėjo vadovybė nedelsiant ėmėsi visų protingų priemonių, sušaukė susirinkimą dėl finansinių ataskaitų teikimo; Tiekėjo vadovybė, išsiaiškinusi priežastis, ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių tokio tipo situacijų prevencijai įmonėje – vidaus įsakymu nustatė tvarką, kad finansinės ataskaitos turi būti teikiamos iki 2023-05-30 (**priedas Nr. 2**).
30. Tai leidžia atsižvelgti į apsivalymo priemones, kurių ėmėsi Tiekėjas, kurios parodo, kad nėra pagrindo abejoti Tiekėjo profesiniu sąžiningumu ir patikimumu. Todėl Tiekėjas gali būti nešalinamas iš Pirkimo procedūros, net jei formaliai ir egzistuoja jo pašalinimo pagrindas pagal VPĮ 46 straipsnį.
31. **Taigi, atsižvelgiant į aukščiau nurodytą informaciją, Tiekėjas nelaiko šių aplinkybių rimtu profesiniu pažeidimu, todėl pagrįstai Pirkimo EBVPD formoje į klausimą „Ar ekonominės veiklos vykdytojas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą?“ žymi „Ne“. Šiuo atveju Perkančioji organizacija neturi pagrindo abejoti Tiekėjo sąžiningumu, tuo labiau, neturi pagrindo Tiekėjo pasiūlymo atmeti. Tiekėjo pasiūlymo atmetimas dėl nurodytų aplinkybių būtų neproporcingas.**

PRIDEDAMA:

1. Tiekėjo finansinės atskaitomybės dokumentų sudarymo data;
2. UAB „Infomedia“ vidaus įsakymas.